

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพจากกรณีไฟไหม้โรงงานผลิตโฟม

วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เกิดสถานการณ์ไฟไหม้ภายใน บริษัท ไทยโฟม (๒๕๓๙) จำกัด ตำบลคานหาม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (สวนอุตสาหกรรมโรจนะ) ซึ่งเป็นโรงงานผลิตโฟม และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโฟม ส่งผลให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ โดยไฟไหม้ดังกล่าวทำให้เกิดควันไฟจำนวนมากปกคลุมไปยังชุมชนและบ้านเรือนประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางและกลุ่มเสี่ยงในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจ เป็นต้น กรมอนามัยมีความห่วงใยสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจากกรณีไฟไหม้ดังกล่าว จึงมีแนวปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาคสาธารณสุข และประชาชน เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงทางสุขภาพ ดังนี้

๑. อันตรายจากสารพิษที่มาจากไฟไหม้โรงงานผลิตเม็ดโฟมและพลาสติก

กรณีไฟไหม้โรงงานผลิตโฟม และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโฟม ก่อให้เกิดก๊าซพิษหลายชนิดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ประกอบด้วย สารประกอบจำพวก สารสไตรีน เบนซีน ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และฝุ่นละอองขนาดเล็กส่งผลกระทบต่อสุขภาพดังนี้

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
๑. สไตรีน	เป็นไอระเหยสารเคมี ไม่มีสี มีกลิ่นหอมคล้ายผลไม้ มีค่าความหนาแน่นสูงกว่าอากาศ จึงไม่มีการฟุ้งกระจายในอากาศ ไอระเหยลอยต่ำ ติดไฟง่าย มีผลกระทบต่อสุขภาพปานกลาง (NFPA: Health ระดับ ๒) หากสูดดมสัมผัสสารสไตรีน มากกว่า ๗๐๐ ppm ทำให้เสียชีวิตได้	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน ๑. สัมผัสทางดวงตา ระคายเคืองตา ตาแดง ๒. สัมผัสทางการหายใจ เกิดการระคายเคืองระบบทางเดินหายใจ หายใจผิดปกติ หายใจหอบและถี่ ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน
๒. เบนซีน (สำหรับกระบวนการผลิตสารพอลิเอทิลีน (PE))	เป็นสารที่สามารถระเหยได้ง่ายในบรรยากาศ มีผลกระทบต่อสุขภาพเล็กน้อย (NFPA: Health ระดับ ๑)	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน ๑. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา ตาแดง ส่งผลต่อการมองเห็น ๒. สัมผัสทางการหายใจ ระคายเคืองระบบทางเดินหายใจส่วนต้น หายใจไม่สะดวก เจ็บหน้าอก คลื่นไส้ อาเจียน หายใจหอบ และหายใจถี่ ๓. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดการคันผิวหนัง ระคายเคือง แสบผิว ผิวหนังไหม้ แดง

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
๓. ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์	เป็นก๊าซไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ฝังกระจายง่ายในอากาศ มีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ ๓) ไอระเหยติดไฟได้ง่าย	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน ๑. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา ตาแดง ส่งผลต่อการมองเห็น ๒. สัมผัสทางการหายใจ ส่งผลต่อระบบประสาทในร่างกายทำให้มีอาการมึนงง ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ร่างกายอ่อนแรง เป็นตะคริว ตัวกระตุก หายใจหอบ หายใจถี่ ๓. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดการคันผิวหนัง ระคายเคือง แสบผิว ผิวหนังไหม้ แดง
๔. ฝุ่นละอองขนาดเล็กจากการเผาไหม้	เป็นอนุภาคขนาดเล็ก สามารถสะสมที่บริเวณทางเดินหายใจส่วนล่าง เมื่อรวมตัวกับไอน้ำ คว้น และก๊าซที่ทำให้แพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ กระแสเลือด และอวัยวะอื่นในร่างกาย	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน ระคายเคืองตา ผิวหนัง และส่งผลต่อการเกิดโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น โรคหอบหืด โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเส้นเลือดในสมอง เป็นต้น

๒. แนวปฏิบัติสำหรับหน่วยงานภาคสาธารณสุข

๑. บูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาคสาธารณสุข เพื่อรวบรวมข้อมูลกลุ่มประชากรเสี่ยงในพื้นที่โดยรอบพื้นที่เกิดเหตุ เพื่อประเมินระดับความรุนแรงของสารมลพิษ ประเมินความเสี่ยงสุขภาพประชาชนสำหรับเตรียมการให้การช่วยเหลือลดความเสี่ยงการรับสัมผัสมลพิษ

๒. ประสานและติดตามข้อมูล ข่าวสารจากทีมปฏิบัติการดับเพลิงในพื้นที่เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับทีมแพทย์พยาบาล รวมทั้งเวชภัณฑ์ทางการแพทย์สนับสนุนกรณีพบผู้บาดเจ็บ หรือเสียชีวิต หรือประชาชนที่มีอาการแสดงจากการสูดดมก๊าซพิษ หรือคว้นไฟ

๓. ประเมินสถานการณ์ทางสุขภาพของประชาชนในพื้นที่โดยรอบ เพื่อเตรียมสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านแพทย์และสุขภาพ และเตรียมพร้อมการอพยพประชาชนที่ได้รับผลกระทบรุนแรง

๔. กรณีที่หน่วยงานในพื้นที่กำหนดให้มีศูนย์อพยพ หรือศูนย์พักพิงชั่วคราว ทีมปฏิบัติการด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมทำการเฝ้าระวังด้านสุขภาพ สูดดม และอนามัยสิ่งแวดล้อมในศูนย์ฯ ได้แก่ การจัดการมูลฝอย ส้วม สิ่งปฏิกูล การสุขภาพอาหารและน้ำบริโภค และการประเมินการปนเปื้อนของสารมลพิษ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงทางสุขภาพของประชาชนที่มาพักพิง

๓. แนวทางปฏิบัติสำหรับประชาชน

๑. ติดตามข่าวสาร สถานการณ์ การแจ้งเตือนภัยสุขภาพจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการอย่างเคร่งครัด

๒. หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุ ดงกิจกรรมนอกบ้าน และงดการออกกำลังกายกลางแจ้ง กรณีมีความจำเป็นต้องออกนอกอาคาร บ้านเรือนเป็นเวลานาน ควรสวมหน้ากากป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก หรือหน้ากากป้องกันมลพิษทุกครั้ง

๓. สังเกตอาการตนเอง และคนในครอบครัวโดยเฉพาะกลุ่มอ่อนไหว ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้มีปัญหาโรคระบบทางเดินหายใจ โรคหอบหืด หากมีการผิดปกติจากการสูดดมควันและสารมลพิษ หรือพบอาการระบบทางเดินหายใจ ไอ หายใจลำบาก แน่นหรือเจ็บหน้าอก หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ เหนื่อยง่ายหรือเริ่มมีอาการปวดศีรษะ ให้ปรึกษาแพทย์หรือไปที่สถานบริการสาธารณสุขทันที

๔. กรณีหน่วยงานภาครัฐแจ้งเตือนให้มีการอพยพจากบ้านเรือน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ ป้องกันอุบัติเหตุซ้ำซ้อนจากเพลิงไหม้ที่ลุกลามมายังอาคารที่พัก

เอกสารอ้างอิง

๑. ฐานความรู้ด้านความปลอดภัยสารเคมี. <http://www.chemtrack.org/>.
๒. สถานการณ์ ผลกระทบต่อสุขภาพ และแนวทางการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม, http://๒๐๓.๑๕๗.๖๕.๑๘/doh_info/web/uploads/pdf_๗๘๖/P๓KhZknj๔JnNGp๔ZMHnqPyr๔PvXCsDeMbC๖๘wbvbSedevitUWbfAzKEzLP๘MioYnpBdivayGCORXP๓mpe๕SjIP๐VpXvNVRqdrn e.pdf
๓. สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือ SEhRT book สำหรับทีมปฏิบัติการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม. ๒๕๖๕
๔. สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการบริหารจัดการสาธารณสุขภัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม กรณีสาธารณสุขภัยหรือภัยพิบัติ (สำหรับเจ้าหน้าที่). ๒๕๕๕

.....

จัดทำโดย
กองอนามัยฉุกเฉิน กรมอนามัย
ข้อมูล ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕